

Att förebygga cervixcancer samt vaginal- och vulvacancer

Riktlinjer för diagnos, behandling och kontroll av intraepitelial neoplasi och papillomvirusinfektioner i cervix, vagina och vulva

Förord

SFOGs arbets- och referensgrupp för gynekologisk hälsovård utkom 1983 med sin rapport om olika metoder för diagnos, behandling och kontroll av cervixdysplasi och carcinoma in situ. Under de år som gått sedan dess, har vi haft en dynamisk kunskapsutveckling om etiologin till cervixcancer och dess förstadier. Ett helt nytt område, genitala papillomvirusinfektioner kan nu inkluderas i den förebyggande verksamheten.

Socialstyrelsens expertgrupp för kvinnosjukvård lät under 1996 genomföra en inventering av den gynekologiska hälsokontrollen i landet. Den för ändamålet tillsatta arbetsgruppen har sammanställt resultaten i en skrift, betitlad "Vaginal cytologi i Sverige och dess användande för att förhindra livmoderhalscancer", som utkommer inom en snar framtid.

Ovanstående förhållanden har inneburit att HARG nu känt tiden mogen för en uppdaterad,

helt omarbetad upplaga som innehåller riktlinjer för diagnos, behandling och kontroll av intraepitelial neoplasi och papillomvirusinfektioner i cervix, vagina och vulva.

I skriften avhandlas nya rön angående etiologin till cancer och dess förstadier i cervix, vagina och vulva. Vi redogör för ny nomenklatur samt cytologisk och histopatologisk värdering inte bara vid förekomst av neoplasi utan även vid tecken på papillomvirus. Vi betonar kvalitetsaspekter på utredning och handläggning av cytologatypier. Slutligen beskriver vi nya metoder för behandling av cervixdysplasi och diskuterar klinisk handläggning av genitala papillomvirusinfektioner.

Stockholm och Göteborg april 1997

Eva Rylander
fd ordf HARG

Thomas Rådberg
ordf HARG

Innehåll

Förkortningslista.....	4
Förord.....	5
Allmän översikt.....	7
Epidemiologiska aspekter och incidens av cervixcancer, vaginal och vulvacancer.....	13
Humana papillomvirus och cocarcinogenes.....	17
Den neoplastiska processen.....	19
Cytologisk och histopatologisk nomenklatur.....	21
Principer för utredning och behandling av atypiskt cytologprov.....	25
Utredningsmetoder.....	29
Behandling av CIN.....	33
Atypiskt cytologprov under graviditet.....	41
Precancerösa förändringar i vagina.....	43
Precancerösa förändringar i vulva.....	45
Uppföljning efter behandling.....	47
Synpunkter på gynekologisk cellprovskontroll.....	49
Genitala papillomvirusinfektioner.....	53